

**TARIXIY SHAHARLARIMIZNING TURIZM SOHASIDAGI
ROLI VA AHAMIYATI**

**THE IMPORTANCE OF THE ROLE OF OUR HISTORICAL
CITIES IN THE FIELD OF TOURISM**

**ЗНАЧИМОСТЬ РОЛИ НАШИХ ИСТОРИЧЕСКИХ ГОРОДОВ
В ОБЛАСТИ ТУРИЗМА**

Sodiqova Muhabbat Salimovna

*Andijon davlat pedagogika instituti Ijtimoiy fanlar
kafedrası o'qituvchisi:*

Akmaljonov Akbarjon Akmaljon o'g'li

*Ijtimoiy-gumanitar fanlar va san'at fakulteti,
Tarix yo'nalishi talabasi:*

Annontatsiya: Ushbu maqolada turizmni rivojlantirishga oid bo'lgan turli ma'lumotlar va yosh avlodga tarixiy obidalarni qanday saqlash, ular to'g'risida ko'proq bilishga Vatanimiz va uning boy madaniy merosi va tarixi haqida, Buyuk Ipak yo'li bo'ylab muhim markaz bo'lgan qadimiy Buxoro, Samarqand shaharlari haqida ma'lumotlar beriladi.

Shuningdek, O'zbekistonning an'anaviy hunarmandchiligi va rang-barang an'analari, festival va tadbirlar orqali turizmni rivojlantirish borasidagi sa'y-harakatlari haqida keng fikr va mulohazalar yuritiladi.

Kalit so'zlar: Madaniy meros, tarix, qadimiy shaharlar, Buxoro, Samarqand, Ipak yo'li, turizm, an'anaviy hunarmandchilik, rang-barang an'alar, festivallar, tadbirlar, madaniy tajriba.

Abstract: In this article, various information

Keywords: Cultural heritage, history, ancient cities, Bukhara, Samarkand, Silk Road, tourism, traditional crafts, colorful traditions, festivals, events, original cultural experience.

Аннотация: В этой статье представлена различная информация, связанная с развитием туризма и способами сохранения исторических памятников, чтобы подрастающее поколение могло узнать больше о нашей Родине и ее богатом культурном наследии и истории, важных на Великом Шелковом пути. древние города Бухара и Самарканд, являющиеся центром. Также будет представлен широкий спектр мнений и комментариев о традиционных ремеслах и красочных традициях

Узбекистана, усилиях по развитию туризма посредством фестивалей и мероприятий.

Ключевые слова: *Культурное наследие, история, древние города, Бухара, Самарканд, Шелковый путь, туризм, традиционные ремесла, красочные традиции, фестивали, мероприятия, самобытный культурный опыт.*

KIRISH

Turizm ya'ni sayyohlik tarmog'i jahon iqtisodiyotining tobora tez rivojlanayotgan sohalaridan biri hisoblanadi. Sayyohlik sohasida taraqqiyotga erishayotgan ba'zi mamlakatlarning asosiy daromadi ham aynan turizm sohasi hisoblanadi.

Mamlakatimiz hududida yetarli tarixiy-memoriy yodgorliklari, ajabtovur iqlimi va yuqori jadallik bilan rivojlanishi bilan butun dunyo nigohini o'ziga jalb etmoqda. Turizmning ilk shakllari Vatanimizning geografik joylashuvi tufayli juda qadim zamonlardan yurtimizda mavjudligidan dalolat berad. Buyuk ipak yo'lining bir tarmog'i aynan bizning sarhadlarimiz orqali o'tganligi ko'plab sayyohlar, savdogarlar, elchilar, olimlar oqimini uzluksiz taminlab bergan.

Hozirgi zamonamizda esa O'zbekiston tarixiy yodgorliklar ixlosmandlari, qadimiy urf-odat ishtiyoqmandlari va ekzotik manzillar qiziquvchilar uchun ajoyib sayyohlik zonalaridan biriga aylanmoqda. Vatanimiz, ajdodlarimizdan bugungi vaqtgacha saqlab qolingan qadimiy yodgorliklari bilan fahrlanadi.

Xivada joylashgan — Ichan qal'a obidasi, Buxorodagi tarixiy yodgorliklar, Shahrizabz va Samarqand shaharlari UNESCO ning — Butun jahon merosi ro'yhatiga kiritilgan. Bu shaharlardagi takrorlanmas yodgorliklar va me'moriy inshootlar o'tmish zamonlarni o'zida aks ettirib, mamlakat tarixida katta rol o'ynaydi.

Buxoro. Buxoro O'zbekistonning tarixiy shahri bo'lib, asrlar davomida savdo, madaniyat va dinning muhim markazi bo'lib kelgan. Uning yaxshi saqlanib qolgan arxitekturasini va boy tarixi uni sayyohlar va tarix ixlosmandlari uchun mashhur maskanga aylantiradi. Shaharda ko'plab masjidlar, madrasalar va maqbaralar joylashgan bo'lib, ularning aksariyati o'rta asrlarga oid. Bundan tashqari, Buxoroda sayyohlar mahalliy madaniyat bilan tanishishlari va an'anaviy hunarmandchilik va buyumlarni xarid qilishlari mumkin bo'lgan jonli bozor mavjud.

Xiva. Xiva UNESCO ning Jahon merosi ro'yhatiga kiritilgan yana bir tarixiy shahardir. U o'zining yaxshi saqlanib qolgan qadimiy shahar devorlari, masjidlari va saroylari bilan mashhur bo'lib, ular shaharning Ipak yo'li savdo yo'lining yirik markazi sifatidagi boy tarixiga nazar tashlash imkonini beradi.

Shahar me'morchiligi turli madaniyatlar, jumladan, fors, arab va rus tillarining ta'sirini aks ettiradi va bu uni madaniy va tarixiy kashfiyotlarga qiziquvchilar uchun jozibali manzilga aylantiradi. Ichan qal'a nomi bilan mashhur bo'lgan Xivaning eski shaharchasi tor ko'chalar va qadimiy binolardan iborat labirint bo'lib, tashrif buyuruvchilarga o'tmishda orqaga qaytish va shaharning o'ziga xos muhitiga sho'ng'ish imkoniyatini beradi. Shuningdek, shaharda Xiva o'tmishidan qolgan an'anaviy hunarmandchilik va artefaktlarni namoyish qiluvchi bir qancha muzey va san'at galereyalari joylashgan. Xiva o'zining tarixiy va madaniy diqqatga sazovor joylaridan tashqari, tashrif buyuruvchilarga an'anaviy o'zbek oshxonasi va mehmondo'stligi bilan tanishish imkoniyatini taqdim etadi. Shaharning gavjum bozorlari mahalliy taomlarni tatib ko'rish va qo'lda yasalgan hunarmandchilik va suvenirlarni sotib olish uchun ajoyib joy. Shaharning yaxshi saqlangan arxitekturasini, boy madaniy merosi va mehmondo'st atmosferasi uni chinakam noyob va unutilmas sayohat tajribasiga aylantiradi.

Samarqand. Samarqand Markaziy Osiyodagi aholi yashaydigan eng qadimiy shaharlardan biri bo'lib, ming yillarga borib taqaladigan boy tarixga ega. U Sharq va G'arbni bog'lovchi hamda tovarlar, g'oyalar va madaniyatlar almashinuvini osonlashtirgan qadimgi Ipak yo'li savdo yo'lidagi asosiy markaz bo'lgan.

Samarqand o'zining ajoyib me'morchiligi, jumladan, uch madrasadan iborat murakkab koshinlar va geometrik naqshlar bilan bezatilgan ramziy Registon maydoni bilan mashhur. Shuningdek, shaharda Bibi-Xonim masjidi, Shoh-i-Zinda yodgorligi va Go'ri Amir maqbarasi joylashgan bo'lib, ularning barchasi shaharning tarixiy ahamiyati va me'moriy go'zalligini namoyish etadi.

Toshkent. Shaharning tarixi 2000 yildan ortiq davom etadi va Markaziy Osiyoda muhim madaniy va iqtisodiy markaz bo'lgan. Toshkentda qadimiy Xast Imom majmuasi va Ko'kaldosh madrasasi kabi ko'plab tarixiy va me'moriy obidalar joylashgan. Shahar shuningdek, tashrif buyuruvchilarga turli xil madaniy tajribalarni taqdim etuvchi go'zal bog'lar, muzeylar va teatrlarga ega. So'nggi yillarda Toshkentda sezilarli modernizatsiya va rivojlanish amalga oshirildi, yangi infratuzilma va transport tizimlari shaharning qulayligi va yashash qulayligini oshirdi. Ushbu o'zgarishlarga qaramay, Toshkent o'zining boy tarixi va an'analarini saqlab qolishga muvaffaq bo'ldi, bu esa shaharni qadimiylilik va zamonaviylilik chorrahasini o'rganishga qiziquvchi sayohatchilar uchun jozibali manzilga aylantirdi. O'zbekiston qadimiy shaharlaridan tashqari an'anaviy hunarmandchiligi bilan ham mashhur. Ipak to'qish, kulolchilik, yog'och o'ymakorligi avloddan avlodga o'tib kelayotgan kasblarning bir qismidir. Mehmonlar ushbu hunarmandchilikning butun mamlakat bo'ylab ustaxonalar va bozorlarda amalga oshirilayotganiga guvoh bo'lishlari mumkin. Shuningdek, ular uyga olib ketish uchun noyob va yuqori sifatli suvenirlarni sotib

olishlari mumkin. O‘zbekistonda turizm salohiyatini rivojlantirishga alohida e‘tibor berilib, so‘nggi yillarda uni kengayishi va barcha hududlarda turistik zonalarini ochish, kengaytirish va aholi o‘rtasida ommalashtirishga doir qator amaliy ishlar amalga oshirildi. Hukumat infratuzilma va xizmatlarni yaxshilashdan tashqari, mamlakatning rang barang an'alarini namoyish etish uchun madaniy festivallar va tadbirlarni ham tashkil etdi.

Buxorodagi “Ipak va ziravorlar” festivali, Samarqanddagi “Sharq taronalari” musiqa festivali, Shahrisabzdagi “Xalqaro maqom” festivali shular jumlasidandir.

O‘zbekiston boy madaniy merosga ega, o‘ziga xoslik hissi kuchli davlat. Uning aholisi o'z an'analari bilan faxrlanadi va ularni tashrif buyuruvchilar bilan baham ko'rishga intiladi. Mamlakatning madaniy xilma-xilligini uning oshxonasida, musiqasida, raqslarida va urf-odatlarida ko'rish mumkin. Sayyohlar an'anaviy mehmon uylarida bo'lish, mahalliy bayramlarda va madaniy tadbirlarda qatnashish orqali o'zlarini ushbu jonli madaniyatga singdirishlari mumkin. Dunyoning boshqa mamlakatlari singari xalqaro turizm O‘zbekistan iqtisodiyoti uchun ham muhim soha hisoblanadi. O'zbekistonga kiruvchi xorijiy turistlarning aksariyati Toshkent - Samarqand – Buxoro - Xiva yo‘nalishi bo‘yicha sayohat qiladilar. Chunki O‘zbekiston turizm infratuzilmasi aynan shu manzilgohlarda yaxshiroq rivojlangan hamda Buyuk Ipak yo‘liga taalluqli ko‘pgina ob‘yektlar aynan shu joylarda saqlanib qolingan.

O‘zbekistonga guruhlarda tashrif buyuruvchi turistlarning aksariyati Buyuk Ipak yo‘li yo‘nalishi doirasi bo‘ylab harakatlanadilar. Shuningdek, Surxondaryo, Qashqadaryo va Farg‘ona vodiysi viloyatlarida ham turistlarni jalb etishi mumkin boigan ko‘plab muhim turistik jozibador manzillar mavjud bo‘lsa-da, turistik infratuzilmaning rivojlanmagani turistlarni bu yerga kelishiga to‘sqinlik qilar edi. Bu kabi kamchiliklarni bartaraf etish maqsadida hukumatimiz tomonidan Qamchiq dovonidan o‘tuvchi yo‘l qayta ta‘mirlandi, Surxondaryoga Samarqanddan va Toshkent shahridan Buxoro va Samarqand shaharlariga turistlarni tashish uchun yangi elektrlashgan temir yo‘l qurildi, bu joylarda ko‘plab turistik mehmonxonalar bunyod etilmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, mamlakatimizda turizmni rivojlantirishda tarixiy va arxeologik madaniy meros yodgorliklarining o‘rni beqiyos. Turizm mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish bilan bir qatorda tarixiy voqealarni qayta tiklash va umumlashtirishga yordam beradi. Hozirgi vaqtda dunyoda turizmning roli doimiy ravishda o‘sib bormoqda, bu turizmning odamlar hayotidagi rolga, shuningdek, butun mamlakatlar iqtisodiyotiga ta‘siri kuchayishi bilan bog‘liq. Turizmdagi xizmatlarning aksariyati eng kam yo‘qotishlar bilan amalga oshiriladi, turizm jahon iqtisodiyotiga tobora ko‘proq ta‘sir qilmoqda. Bularning barchasi turizmning o‘ziga xos belgisidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Turizm: nazariva va amaliyot. —T: <<Barkamol fayz media>> nashriyoti, 2018,400 bet
2. Behruz Afhhami – Arxeologik turizm: xususiyatlari va vazifalari, Tarixiy arxeologiya va antropologik fanlar. 2021-yil
3. Z.O.Rahimov, Turizm sohasida mehmonxonalar xo‘jaligini rivojlantirishning ilmiy-iqtisodiy muammolari. Monografiya. Samarqand: SamISI, 2021. 212-bet.
4. Z.O.Rahimov, N.E.Ibadullayev, R.Xaitboyev. Turoperating.Darslik. Toshkent: —Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyil, 2021-yil